

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1998/7

Karar Sayısı: 1998/5

Karar Günü: 10.3.1998

R.G. Tarih-Sayı :29.06.2001'de tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Sultanbeyli Asliye Cezâ Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 118. maddesinin beşinci fıkrasının, Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 49. ve 138. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Trafikte dikkatsizlik ve tedbirsizlikle ölüme neden olmak suçundan açılan kamu dâvâsında, 2918 sayılı Yasa'nın 118. maddesinin beşinci fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı savını ciddî bulan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 118. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir : "Ölümlle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

İtiraz başvurusunda Anayasa'nın 2., 5., 10., 11., 49. ve 138. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, iptali istenen Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları dâvâda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddî olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca, bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir dâvânın bulunması ve iptali istenen kuralların da o dâvâda uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları dâvânın değişik evrelerinde

ortaya çıkan sorunların çözümünde veya dâvâyı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 118. maddesinin beşinci fıkrasının iptalini istemektedir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 118. maddesinin değişik beşinci fıkrasında, "ölümle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır." denilmekte; 84. maddesinde de, asli kusurlu sayılan hâller belirtilmektedir.

Olayda ise trafik kazası tesbit tutanağına göre dalgın ve yorgun araç kullanmakla suçlanan sanığın eyleminin bu maddede sayılan aslî kusurlu haller arasında bulunduğu yolunda bir saptama yapılmadığından, bu aşamada 118. maddenin beşinci fıkrasının dâvâda uygulama olanağı yoktur.

Bu nedenlerle, başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 118. maddesinin beşinci fıkrası, bakılmakta olan davada uygulanacak kural olmadığından Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle başvurunun REDDİNE, Ahmet Necdet SEZER, Güven DİNÇER, Samia AKBULUT, Ali HÜNER ile Mustafa YAKUPOĞLU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 10.3.1998 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Ahmet Necdet SEZER	Güven DİNÇER	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN	Mustafa BUMİN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Lütfi F. TUNCEL
Üye		Üye
Mustafa YAKUPOĞLU	Fulya KANTARCIOĞLU	

KARŞIOY YAZISI

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'de görülmekte olan davada, sanık hakkında "tedbirsizlik ve dikkatsizlik" sonucu ölüme neden olmak suçundan Türk Ceza Yasa'nın 455. maddesi uyarınca dava açılmış ve iddianamede, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 118. maddesinin 4199 sayılı Yasa'yla değişik itiraz konusu beşinci fıkrasının da uygulanması istenilmiştir.

2918 sayılı Yasa'nın 118. maddesinin değişik beşinci fıkrasında, "Ölümle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır" denilmektedir.

Olaya ilişkin trafik kazası tesbit tutanağında, sanığın uykusuz, yorgun ve dalgın araç kullandığı, bunun da "tali kusur" kapsamında olduğu belirtilmektedir. Bu rapor esas alındığında, itiraz konusu kuralın davada uygulanması sözkonusu olmayacağından Mahkeme'nin yetkisizliği sonucuna varılabilir.

Ancak, bilirkişi incelemesinde ya da yargılama sırasında sanığın "asli kusurlu" görülmesi olasılığı her zaman vardır. Dolayısıyla, itiraz konusu kural, yargılamayı "olumsuz uygulama" yolu ile de olsa etkileyecek niteliktedir.

Bu nedenle, Mahkeme'nin yetkisizliği yolundaki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Başkan

Ahmet Necdet SEZER

KARŞIOY YAZISI

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre, itiraz yoluyla yapılacak olan başvurularda, Anayasa Mahkemesi'nin görev alanı, başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralı ile sınırlıdır. Uygulanacak yasa kuralından amaç, bir davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan ya da tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için gözönünde bulundurulması gereken kurallardır.

Bakılmakta olan davada, sanık vekilinin Anayasa'ya aykırılık savını ciddi bulan Mahkeme, 2918 sayılı Yasa'nın 118. maddesinin beşinci fıkrasının iptali istemiyle başvurmuştur.

Sanık hakkında tedbirsizlik ve dikkatsizlikle ölüme neden olmak suçundan TCK'nun 455/1-son maddesi uyarınca cezalandırılması savıyla kamu davası açılmış ve aynı iddianamede 2918 sayılı Yasa'nın 118. maddesi beşinci fıkrasının da uygulanması istenilmiştir. İddianamede sanığa isnat edilen ve Mahkeme'nin başvuru kararında ayrıntılı bir şekilde izah olunan eylem sanığın, şoförü olduğu damperli kamyonla seyrederken tedbirsizlik ve dikkatsizliği sonucu bir kişinin ölümüne sebebiyet verdiği ve trafik kaza tesbit tutanağında tali kusurlu olarak bulunduğu belirtiltiği anlaşılmaktadır. Sanık sorgusunda ve vekili de savunmasında, olayda

kusursuz olduğunu, buna rağmen aslî kusurlu olarak kazaya sebebiyet verdiği hususunda bilirkişi raporu gelirse ve mahkemece de, bir yıl süre ile sürücü belgesi geri alınırsa çok mağdur olacağını ileri sürmüşlerdir.

İtiraz konusu 2918 sayılı Yasa'nın 118. maddesi beşinci fıkrasında, "Ölümle sonuçlanan trafik kazalarına aslî kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise bir yıl süre ile geri alınır." kuralı yer almaktadır. Sanık ölümle sonuçlanan trafik kazası yapmıştır, hakkında açılan kamu davasında da itiraz konusu kuralın uygulanması istenilmektedir. Herne kadar Trafik Kazası Tesbit Tutanağında, sanığın uykusuz, yorgun, dalgın olarak araç kullandığı, bunların da tali kusur sayıldığı belirtilmekte ise de, yapılacak bilirkişi incelemesinde ve muhakeme sonucunda verilecek rapora göre aslî kusurlu görülmesi her zaman için olasıdır. Bu durumda Mahkeme, itiraz konusu kuralı uygulayacaktır. En azından ölümle biten bir trafik kazasında sanığın aslî kusurlu olup olmadığını, itiraz konusu kural yönünden inceleyecek ve araştıracaktır. İtiraz konusu kural, yargılama sırasında ve sonucunda davada etki yapacak nitelikte bulunan ve sevki iddia veçhile olumlu veya olumsuz şekilde Mahkemece gözönünde bulundurulacak olan ve bu yönüyle davada uygulanacak kuraldır.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu kural, davada uygulanacak kural niteliğinde olduğundan aksi yönde oluşan çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Samia AKBULUT	Mustafa YAKUPOĞLU	Ali HÜNER